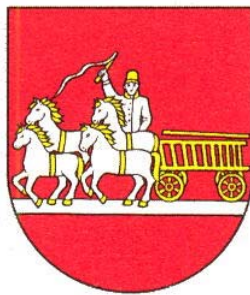

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Osada na roky 2016 - 2020

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE LIPTOVSKÁ OSADA NA ROKY 2016 – 2020

Verzia 1.1 s predĺženou platnosťou do roku 2022

Obec Liptovská Osada, február 2020

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Osada na roky 2016 - 2020

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) obce Liptovská Osada na roky 2016-2020, verzia 1.1
Územné vymedzenie:	Obec Liptovská Osada
Kód kat. územia:	510637
Územný plán obce schválený áno/nie:	áno
Dátum schválenia PHSR:	PHSR obce Liptovská Osada na obdobie 2016-2020, verzia 1.1 schválený uznesením Obecného zastupiteľstva v Liptovskej Osade č. 05/2020 dňa 09.03.2020
Dátum platnosti:	do 31. 12. 2022
Verzia:	1.1
Dátum spracovania:	2015, 2020
Spracovateľ:	OZ Partnerstvo pre MAS Dolný Liptov, Obec Liptovská Osada

Obsah

Úvod.....	5
Časť 1 - Analytická časť	6
Časť 1.A - Analýza vnútorného prostredia	6
Demografický potenciál.....	6
Ekonomický rozvoj.....	7
Samospráva	11
Vzdelávanie.....	12
Kultúra	13
Šport	14
Voľný čas.....	15
Sociálne služby.....	16
Seniori.....	16
Bývanie	16
Zdravotníctvo.....	17
Životné prostredie	18
Dopravná infraštruktúra	19
Technická infraštruktúra.....	20
Informačná infraštruktúra	21
Matica vplyvu.....	21
Časť 1.B - Analýza vonkajšieho prostredia	22
STEEP analýza	22
Analýza konkurencie.....	23
Časť 1.C - Zhodnotenie súčasného stavu územia.....	24
Vízia a posúdenie súčasného stavu	24
Vízia obce Liptovská Osada.....	24
Analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození.....	24
Zhodnotenie hlavných disparít a faktorov rozvoja.....	26
Časť 2 - Strategická časť	28

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Osada na roky 2016 - 2020

Časť 3 – Programová časť.....	29
Súlad cieľov Programu rozvoja obce Liptovská Osada s cieľmi SR a Žilinského kraja.....	34
Časť 4 - REALIZAČNÁ ČASŤ	37
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR	37
Komunikačná stratégia.....	37
Systém monitorovania a hodnotenia.....	38
Akčný plán na rok 2016	39
Časť 5 - FINANČNÁ ČASŤ	41
Možnosti financovania	41
Indikatívny finančný plán	41
Prehľad plánu viaczdrojového financovania	42
Príloha 1	44
Ex-post hodnotenie realizácie PHSR za minulé obdobie	44
Príloha 2	46
Problémové analýzy obce.....	46

Úvod

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (skrátene PHSR alebo Program rozvoja obce) je strednodobý strategický dokument, ktorý určuje komplexnú predstavu o budúcnosti rozvoja obce. Bol spracovaný na základe zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z.z. Garantom Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je obecná samospráva, užívateľmi programu sú všetci občania, podnikatelia, súčasné a budúce inštitúcie v obci.

Realizácia Programu rozvoja obce je podmienkou zlepšenia kvality života obyvateľov obce, ktorí tu nie sú postavení do pasívnej úlohy, ale ako partneri.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce sa tvoril v roku 2015. Na identifikovaní vízie, slabých a silných stránok, príležitostí a ohrození obce, posúdení vplyvu inštitúcií v obci, analýze konkurencie pracovala obecná skupina počas troch workshopov pod vedením spracovateľa PHSR – OZ Partnerstvo pre MAS Dolný Liptov. Výsledkom je strategický plán, program a akčný plán, ktorý sa opiera o potenciál obce, jej aktuálne potreby a možnosti.

Časť 1 - Analytická časť

Časť 1.A - Analýza vnútorného prostredia

Demografický potenciál

Počet obyvateľov obce Liptovská Osada od roku 2006 pomaly rastie. Vrchol dosiahol v roku 2012, v ďalších dvoch rokoch počet obyvateľov o niečo klesol. Prirodzený prírastok aj prírastok sťahovaním sa počas týchto rokov striedali s úbytkom, čo sa takisto odrazilo na celkovom prírastku/úbytku, ktorý dosiahol každý rok iné hodnoty.

Tab. 1 Počet obyvateľov v rr. 2006 - 2014

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet obyv.	1597	1621	1611	1633	1647	1639	1660	1647	1651

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tab. 2 Prirodzený prírastok / úbytok obyvateľstva v rr. 2006 - 2014

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet živonarodených detí	16	15	11	26	23	13	15	8	12
počet zomretých	15	15	18	18	15	11	11	21	11
prirodzený prírastok	1	0	-7	8	8	2	4	-13	1

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tab. 3 Migrácia obyvateľstva - prírastok (úbytok) obyvateľstva v rr. 2006 - 2014

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Prišťahovalí	22	55	24	37	31	13	27	19	26
Vystá-hovalí	18	31	27	23	25	23	10	19	23
Prírastok (úbytok) sťahov.	4	24	-3	14	6	-10	17	0	3

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tab. 4 Celkový prírastok (úbytok) obyvateľstva v rr. 2006 - 2014

Ukazov./rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Prirodzený prírastok	1	0	-7	8	8	2	4	-13	1
Migrácia	4	24	-3	14	6	-10	17	0	3
Celkový prírastok	5	24	-10	22	14	-8	21	-13	4

Zdroj: Štatistický úrad SR

Ekonomický rozvoj

Zamestnanosť a podnikanie

Obcou Liptovská Osada prechádza cesta I/59, ktorá zabezpečuje pravidelné autobusové spoje do mesta Ružomberok a Banskej Bystrice, ktorých podniky predstavujú zamestnanosť pre takmer polovicu obyvateľstva.

Najvyšší podiel ekonomickej aktivity občanov Liptovskej Osady je v priemyselnej výrobe, v zdravotníctve, sociálnej oblasti a v poľnohospodárskej výrobe.

Ďalej sa v obci prevádzkujú priestory pre služby: gastronomické, ubytovacie, obchodné predajne, odbytového strediska alebo služby vykonávané v menších prevádzkach a to úpravou rodinných domov malými podnikateľmi a živnostníkmi. V minulosti boli prevádzkované Kúpele Korytnica, čo znamenalo väčšie pracovné možnosti, v súčasnosti nie sú v prevádzke.

Hospodárska základňa obce sa opiera o poľnohospodársku výrobu, ktorá má v tomto regióne silné tradície. Obyvateľstvo obce sa po stáročia venovalo najmä chovu oviec, hovädzieho dobytká a s tým spojenými poľnohospodárskymi činnosťami.

V súčasnosti v týchto tradíciách pokračuje aj Poľnohospodárske družstvo (PD) Liptovská Osada, ktoré sídli v samostatnom areáli v južnej časti obce. Stav zariadení a budov PD je vyhovujúci. V rámci živočíšnej výroby je PD zamerané na chov hovädzieho dobytká. Výrobné stredisko má vybudované všetky inžinierske siete vrátane kanalizácie a malej ČOV a betónové komunikácie. Okrem maštálí, skladov krmív a ďalších pomocných objektov slúžiacich živočíšnej výrobe sú vo výrobnom stredisku skleníky a sklad priemyselných hnojív, sociálne zariadenie, kuchyňa s jedálňou a prevádzková budova.

Výrobná činnosť v obci je nedostatočná a málo diverzifikovaná. V domácom prostredí sa občania zamestnávajú najmä v poľnohospodárstve, lesníctve, školstve, zdravotníctve a 45 % produktívneho obyvateľstva odchádza za prácou mimo sídla. Pracovné príležitosti poskytuje firma Yvex s.r.o. a Bobell s. r.o. Liptovská Osada.

Najväčšie podnikateľské subjekty z hľadiska výroby sú :

- Poľnohospodárske družstvo Liptovská Osada,
- Bachbau,
- Petrolka,
- EMI Dubovský, s.r.o.,
- Yvex s.r.o.,
- AMOS – SERVICES – plnička minerálnych vôd Korytnica,
- BOBELL s. r. o., výroba a montáž hliníkových dielcov.

Turisticko-relaxačné centrum Gothál – ubytovacie zariadenie v starých dreveniciach, ale s vysokým komfortom – objekt by mal pôsobiť ako wellnes hotel – mali by sa tu vybudovať aj

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Osada na roky 2016 - 2020

bazény kryté aj otvorené. V súčasnosti tu je 25 m bazén, oddychový a detský bazén čakajú na otvorenie. Buduje sa aj vonkajší bazén.

Väčšina živnostníkov sa zameriava na spracovanie dreva alebo práce v stavebníctve.

Maloobchodnú sieť v obci Liptovská Osada tvoria:

- 2 potraviny COOP Jednota,
- 1 potraviny KORUNA, CBA VEREX,
- 3 súkromné predajne potravín -
  - o Veselovská Janka - Matušák Štefan,
  - o malopredajňa stavebnín – BACHBAU,
  - o Kveta – kvetinárstvo,
  - o Potraviny Jarmila Veselovská,
  - o Potraviny Koruna,
- Inka - domáce potreby,
- ELMAT – predaj elektroinštalačného materiálu,
- FM Desing s.r.o. - predajňa nábytku.

V obci sa nachádzajú služby ako sú: odbytové strediská, turistická ubytovňa, penzión, hromadné ubytovacie zariadenia, alebo menšie služby ako sú napr. kadernícke a kozmetické služby.

V obci sídlia aj firmy, ktoré zabezpečujú zemné práce, výstavbu obytných a neobytných budov, drevospracujúce služby apod.

V obci možno nájsť aj jednu čerpaciu stanicu pohonných hmôt.

Služby a obchod:

YVEX, s.ro.,
Gothal, s.r.o.,
Predajňa CBA,
Stavebniny,
Kaderníctvo,
Pneuservis-autodoprava,
Predajňa dreva,
Bobell s.r.o.,
Realitná kancelária TatranetReal,
Veterinárny lekár,
FM Design nábytok,
Zámočnícke práce,
Čerpacia stanica PHM,
Pizzeria,
Reštaurácia pod Čepelkou,
Súkromné stolárstvo,
SCENE PUB, cukráreň Pohoda,
Dom služieb,

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Osada na roky 2016 - 2020

Kvetinárstvo Kveta,
Krajčírstvo,
CBA VEREX,
Potraviny Koruna,
Obchod Janka Veselovská,
Slovenská pošta,
Bankomat SLSP,
Stávková kancelária.

Tab. 5 Právnické osoby pôsobiace v obci a v okrese Ružomberok

Názov územia	Organizácie zamerané na tvorbu zisku							Neziskové organizácie spolu
	spolu	z toho						
		akciové spoločnosti	spoločnosti s ručením obmedz.	družstvá	štátne podniky	obecné podniky	ostat. ziskovo orient. jednotky	
Okres Ružomberok	1 058	45	937	16	-	x	38	528
Liptovská Osada	28	3	20	2	-	X	2	16

Zdroj: Štatistický úrad SR (MOŠ 2012)

Tab. 6 Fyzické osoby pôsobiace v obci a v okrese Ružomberok

Názov územia	Fyzické osoby spolu	v tom		
		živnostníci	slobodné povolania	súkromne hospodáriaci roľníci
Okres Ružomberok	3 926	3 653	198	75
Liptovská Osada	122	112	6	4

Zdroj: Štatistický úrad SR (MOŠ 2012)

Trend vzniku a zániku organizácií od roku 1990

Zdroj: <http://naseobce.sk/mesta-a-obce/2637-liptovska-osada/firmy-a-organizacie>

Počet všetkých organizácií: 411.

Počet aktívnych organizácií: 208.

Tab. 7 Podniky v obci podľa veľkostnej štruktúry zamestnancov

Veľkosť podniku podľa počtu zamestnancov	Počet k 31.12.2005	Počet k 31.12.2014
0-19	2	3
20-49	2	4
50-249	-	-
250 a viac	-	-
nezistený	-	-

Zdroj: Štatistický úrad SR

Nezamestnanosť

V obci sa počas uplynulých rokov nezamestnanosť zvyšovala, do budúcnosti sa predpokladá vyrovnaný vývoj nezamestnanosti. Stredisko Gothál plánuje zamestnať 200 ľudí, čo by mohlo výrazne prispieť k zníženiu nezamestnanosti (v súčasnosti tam pracuje 30 ľudí).

Tab. 8 Evidovaní uchádzači o zamestnanie v rr. 2011 - 2014

Rok	2011	2012	2013	2014
Muži	54	73	74	77
Ženy	51	66	59	64
Spolu	105	139	133	141

Zdroj: Štatistický úrad SR

Samospráva

Starosta: Ing Róbert Kuzma.

Počet poslancov: 9

- Emília Bocková,
- Janka Dudáková, Bc.,
- Jaroslav Ulík, PhDr.,
- Juraj Vanovčan,
- Marián Vierik, MVDr.,
- Miroslava Šiculiaková, Mgr.,
- Monika Húšťavová, JUDr.,
- Pavol Klubica,
- Peter Gazdarica.

Komisie Obecného zastupiteľstva:

- Komisia výstavby, územného plánovania, finančná, správy obecného majetku, podnikania, obchodu, služieb a cestovného ruchu,
- Komisia kultúry, vzdelávania mládeže, športu, sociálna, zdravotná a bytová,
- Komisia riešenia priestupkov, verejného poriadku a životného prostredia,
- Komisia na ochranu verejného záujmu a preskúvanie majetkových pomerov starostu a hlavného kontrolóra.

Počet pracovníkov obce vrátane pracovníkov ZOS a stravovacieho strediska: 31.

Inštitúcie so samostatnou právnou subjektivitou:

- Poľnohospodárske družstvo Liptovská Osada,
- Osadský urbársky spolok pozemkové spoločenstvo Liptovská Osada.

Obec má dve partnerské obce – Pusté sady a Zemianske sady.

Občianske združenia:

- Hokejbalový klub Serafins Eagles, o.z.,
- TJ Tatran Liptovská Osada.

V obci nie sú zaregistrované žiadne neziskové organizácie.

Počet podaných projektov za posledných 5 rokov: 3 (výstavba teplovodu, obnova verejného osvetlenia, výstavba detského ihriska).

Počet realizovaných projektov za posledných 5 rokov: tri v sume 600 000,00 €.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Osada na roky 2016 - 2020

Obecný rozpočet od roku 2012 do roku 2014 mierne klesal. Kapitálové výdavky v rr. 2012-2014 tvorili len minimum z celkových výdavkov (postupne 4,2%, 1,9% a 2,1%). Na rok 2015 boli naplánované vyššie kapitálové výdavky (podiel 22,8% z celkových výdavkov), a to najmä na obnovu verejného osvetlenia v obci (externé zdroje) a na rekonštrukciu strechy Obecného úradu.

Tab. 9 Rozpočet obce v rr.2012 – 2015 v €

	2012 skutočnosť	2013 skutočnosť	2014 očakávaná skutočnosť	2015 plán
Príjmy celkom	1 171 070,09	1 142 164,50	1 130 355,00	1 373 750,00
Výdavky celkom	1 135 683,62	1 142 164,50	1 102 760,00	1 373 750,00
- z toho: kapitálové výdavky	47 146,94	21 406,20	23 462,00	313 500,00
podiel kapitálových výdavkov na celkových výdavkoch v %	4,2	1,9	2,1	22,8

Vzdelávanie

Budova základnej a materskej školy bola vybudovaná v r. 2003, je vo výbornom stave.

Základná škola s materskou školou (ZŠ s MŠ) v Liptovskej Osade je napojená na internet (v rámci projektu INFOVEK). Má kompletne vybavenú počítačovú učebňu.

Od r. 2007 je v obci zriadená trieda so špeciálnym zameraním na zdravotne znevýhodnené deti. O deti sa starajú dvaja špeciálni pedagógovia. Špeciálna trieda má spádový charakter i pre obce Liptovská Lúžna a Liptovské Revúce.

V budove ZŠ s MŠ je zriadená jedáleň s kapacitou 300 jedál denne.

V budove sa nachádza aj Školský klub detí a je zabezpečená aj krúžková činnosť, kde si môžu žiaci vybrať :

- netradičné športové hry,
- slovenský jazyk hrou,
- monitor – SJ,
- florbalový krúžok,
- dramatický krúžok,
- anglický jazyk,
- basketbal,
- pohybové hry.

Počet žiakov v materskej škole od r. 2005 narástol o 16.

Tab. 10 Počet žiakov v materskej škole v rr. 2005 - 2014

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet žiakov	46	41	48	47	49	55	52	52	60	62

Zdroj: Štatistický úrad SR

Počet žiakov v základnej škole od roku 2005 do roku 2009 klesol o 25, potom postupne narástol do roku 2011 o 23 žiakov, od roku 2011 mierne klesol – o 6 žiakov.

Tab. 11 Počet žiakov v základnej škole (roč. 1.-9.) v rr. 2005 - 2014

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet žiakov	152	149	141	147	127	137	149	147	148	143

Zdroj: Štatistický úrad SR

Kultúra

Kultúrne zariadenia v obci:

- kultúrny dom – v r. 2012 bola zrekonštruovaná moderná tanečná sála, vymenená strešná krytina, nové strešné fólie, odkvapový systém, realizuje sa rekonštrukcia multifunkčnej sály – stav vyhovujúci,
- knižnica – v budove ZŠ - stav vyhovujúci, knižnica je pripojená na internet,
- farská knižnica – v cirkevnej správe.

Záujmové združenia, skupiny pôsobiace v kultúre:

- Osadský zbor sv. Jána Krstiteľa - Spevácky zbor v Liptovskej Osade funguje v terajšej zostave od roku 2007,
- eRko,
- Jednota dôchodcov,
- MS SČK Liptovská Osada,
- MS SZPB Liptovská Osada.

Kultúrne podujatia organizované obcou – cca 7/rok.

Tab. 12 Prehľad najvýznamnejších pravidelných kultúrnych podujatí v obci

Názov kultúrneho podujatia	Organizátor	Mesiac
Reprezentačný ples športovcov	Tatran L. Osada	Január
Ples Červeného kríža v L. Osade	SČK L. Osada	Január
Fašiangová bursa	Obec	Február
Pochovávanie basy	Obec	Február
Deň matiek	Obec	Máj

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Osada na roky 2016 - 2020

Výročie oslobodenia obce L. Osada	Obec	Marec
Sadenie mája	Obec	Máj
Liptovský drevorubač	Obec	Máj
Mesiac úcty k starším	Obec	Október
Všetci spolu	SČK L. Osada	December
Uvítanie detí do života	Obec	December

Kultúrne pamiatky:

- Národná kultúrna pamiatka (NKP) Pamätník sovietskym parašutistom, 1974, vyhovujúci stav,
- NKP Guľometné opevnenia SNP, 1944, vojenská pamiatka – bez využitia, vyhovujúci stav,
- NKP Zrubový ľudový dom, 19 st., ľudová pamiatka – zariadenie individuálnej rekreácie, vyhovujúci stav,
- NKP Zrubový ľudový dom, 1872, ľudová pamiatka – súkromný bytový fond, dobrý stav,
- NKP Pamätný dom Sporiteľňa, 1920, dobrý stav,
- NKP Pamätná tabuľa revolučného NV, 1. pol. 20 st., dobrý stav,
- NKP Liečebný dom Hygea - Grand hotel Korytnica, 1873, bez využitia, narušený stav,
- NKP Pamätná tabuľa Vojenskej povstaleckej nemocnice 1944, 1945, dobrý stav,
- NKP Kúpeľný park Korytnica, 19 st., narušený stav,
- Kostol sv. Jána Krstiteľa, 1756, dobrý stav,
- Drevený kostolík sv. Ondreja v Korytnici, 1860, potrebuje rekonštrukciu.
- NKP Pomník padlým účastníkom SNP, 1962.

Pamätihodnosť:

- Kostol čs. cirkvi husitskej, 20 st., bez využitia, nevyhovujúci pre kultúrno-spoločenské podujatia a náboženské obrady, jediný kostol čs. cirkvi husitskej na Slovensku.

Aktivity v roku 2013:

- obnovená hrobka vdp. Jozefa Kušinského,
- obnovenie a úprava hrobu MUDr. Ormaya.

Šport

Športové zariadenia v obci:

- telocvičňa,
- obec má vybudované športové (futbalové) ihrisko. Ihrisko je situované v časti Dlhé. V súčasnosti je v nevyhovujúcom technickom stave. Sú tu vybudované sociálne zariadenia, murované šatne, zasadačka, malá tribúna, bufet. Štadión nevyhovuje technickým ani hygienickým požiadavkám (plocha ihriska má v pozdĺžnom smere až 2-metrové prevýšenie),
- Lyžiarsky vleč Čepelka – potrebná rekonštrukcia. Je situovaný v extraviláne v časti Čepelka a je obecným majetkom. Má dĺžku 400 m. Pri vleku nie je zabezpečené umelé zasnežovanie. Vlek je miestneho významu pre mierne až stredne náročných lyžiarov. Kapacita prepravy je 280 osôb/hod. Vlek bol rekonštruovaný v r. 2006. V areáli nie sú vybudované sociálne zariadenia, ani iná infraštruktúra (občerstvenie, stánky). Pri vleku je cca 50 parkovacích miest,

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Osada na roky 2016 - 2020

- v rámci strediska Gothál čaká na otvorenie 25-metrový bazén, detský a odpočinkový bazén,
- v areáli ZŠ je vybudované športovisko pre deti a žiakov - basketbalové ihrisko, ihrisko pre malý futbal, bránky, doskočisko, tenisový kurt, futbal. Povrch je asfaltový, v dobrom technickom stave. V zime sa využíva aj ako ľadová plocha na korčuľovanie a hokej,
- v priestoroch ZŠ je zriadené fitnesscentrum.

Možné je vybudovať: lyžiarske zjazdovky, lanovky, golfové odpalisko. Lyžiarska zjazdovka - plánované vytvorenie v lokalite Čepelka 400 m a v lokalite Máleniak 200 m. Golfové ihrisko v budúcnosti plánuje vybudovať spoločnosť Yvex, s.ro. Všetko je v Územnom pláne obce.

Obecný športový klub v Liptovskej Osade má 12 oddielov: futbal, stolný tenis, turistika, lyžovanie, basketbal, floorbal, motoklub, cyklistika, aerobic, piloxing, zumba, kulturistika.

Športové podujatia organizované obcou – podľa návrhov a plánov jednotlivých oddielov Obecného športového klubu.

Tab. 13 Prehľad najvýznamnejších pravidelných športových podujatí v obci

Názov športového podujatia	Organizátor	Mesiac
Lyžiarske preteky na Čepelke	Tatran L. Osada	Február
Zumba maratón	Tatran	Apríl
Veľkonočný turnaj v stolnom tenise	Tatran	Apríl
Družobný futbalový turnaj vo futbale	Tatran L. Osada	Jún
Cyrilo-Metodejský turnaj vo futbale	Tatran L. Osada	Jún
Obecný športový deň	Tatran	Júl
Turistický prechod Zvolen - Bielo	Tatran L. Osada	August
Turnaj v halovom futbale Osada Cup	Tatran L. Osada	December

Voľný čas

Možnosti na trávenie voľného času a rozvoj cestovného ruchu:

- kúpeľná turistika – Kúpele Korytnica sú v súčasnosti v dezolátnom stave, je však možné čerpať minerálne pramene,
- letná a zimná turistika,
- chatárenie, chalupárenie,
- lyžovanie - Liptovská Osada, Liptovská Lúžna, Liptovské Revúce.

V obci chýba centrálné námestie na stretávanie sa a oddych.

Sociálne služby

V Liptovskej Osade sa nachádza zariadenie opatrovateľskej služby a zariadenie pre seniorov „Nádej“ s lôžkovou časťou a kapacitou 21 lôžok. Zariadenie je zriadené obcou a nachádza sa vedľa kostola v centre obce. Zariadenie slúži okrem vlastnej obce i pre spádovú oblasť Liptovská Lúžna a Liptovské Revúce.

Obec Liptovská Osada okrem poskytovania opatrovateľskej služby v zariadení opatrovateľskej služby Nádej zabezpečuje podľa zákona 448/2008 Z.z. o sociálnych službách opatrovateľskú službu priamo v byte pre tých občanov, ktorí majú trvalý pobyt na území obce a ktorí pre svoj nepriaznivý zdravotný stav potrebujú pomoc inej osoby.

Seniori

V zariadení opatrovateľskej služby sú zriadené priestory pre Klub dôchodcov. V obci pôsobí aj Jednota dôchodcov.

Bývanie

Obec vybuďovala nájomné byty v počte 28 bytových jednotiek.

Tab. 14 Bytový fond podľa veku budovy v obci

Bytový fond podľa veku budovy v Liptovskej Osade (počet bytov)		
Obdobie výstavby	Byty podľa typu budovy spolu	%
Do 1919	25	3,85
1920-1945	33	5,08
1946-1970	121	18,63
1971-1980	135	20,79
1981-1990	75	11,55
1991-2001	22	3,38
2002-2015	48	7,39
Nezistené	190	29,26
Spolu	649	100%

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov – Štatistický úrad SR

V obci sa nachádza 162 neobývaných bytov (Tab. 15).

Tab. 15 Obývanosť domov s bytmi v obci

Obývanosť domov s bytmi (Spolu)	Obývané byty	Neobývané byty	Nezistené
649	484	162	3

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov – Štatistický úrad SR

Tab. 16 Prehľad o zariadeniach občianskej vybavenosti v obci

Zariadenia občianskej vybavenosti	Áno/Nie
Predajne potravinárskeho tovaru	Áno
Predajne zmiešaného tovaru	Áno
Predajne nepotravinárskeho tovaru	Áno
Strediská služieb	Áno
Pohostinské odbytové stredisko	Áno
Hotel, penzión	Áno
Knižnica	Áno
Bankomat	Áno
Kostoly	Áno
Pošta	Áno
Domy smútku	Áno
Cintorín, urnové háje, rozptylové lúčky	Áno

Zdroj: Obecný úrad

V centre obce sídli Obvodné oddelenie Policajného zboru SR.

Zdravotníctvo

V obci Liptovská Osada je vybudované zdravotné stredisko, ktoré zastrešuje niektoré služby aj pre Liptovskú Lúžnu a Liptovské Revúce. Budova zdravotného strediska bola postavená v r. 1987 so zámerom výstavby dvojvodového strediska pre Liptovskú Osadu a obec Liptovská Lúžna. V rámci tohto strediska pôsobia pracoviská:

- všeobecný obvodný lekár,
- obvodný pediater,
- obvodný gynekológ a prenatálna starostlivosť,
- obvodný zubný lekár,
- detský lekár
- FALCK záchranná spoločnosť.

Lekáreň je zriadená v objekte zdravotného strediska.

V zdravotnom stredisku sa nachádza rehabilitačné pracovisko slúžiace pre spádovú oblasť Liptovské Revúce, Liptovská Lúžna a Liptovská Osada. V budove sídli rýchla záchranná služba FALCK, tiež aj pre spádovú oblasť. Bola realizovaná prestavba zdravotníckeho strediska na polyfunkčnú budovu. Po ukončení prestavby má v hornej časti objekt vybudovaných 17 bytových jednotiek. Ambulancie lekárov ostali na nižších poschodiach.

Tab. 17 Počet ambulancií v obci

Ambulancie	Počet zariadení
Lekárne a výtajne liekov	1
Samostatné ambulancie praktického lekára pre dospelých	1
Samostatné ambulancie praktického lekára pre deti	1

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Osada na roky 2016 - 2020

Samostatné ambulancie praktického lekára stomatóloga	1
Samostatné ambulancie praktického lekára gynekológa	1
Samostatné ambulancie lekára špecialistu	1
Rýchla zdravotnícka pomoc	1

Zdroj: Štatistický úrad SR a Obecný úrad

Životné prostredie

Klimatické podmienky opisuje nasledujúca tabuľka.

Tab. 18 Klimatické podmienky v r. 2013

Teplota vzduchu v roku - priemerná na 1 d. m. (Celziov stupeň)	7
Teplota vzduchu v roku - maximálna na 1 d. m. (Celziov stupeň)	35
Teplota vzduchu v roku - minimálna na 1 d. m. (Celziov stupeň)	-16
Úhrn zrážok za rok (v mm)	982
Relatívna (pomerná) vlhkosť vzduchu v %	78
Počet dní v roku - jasných	29
Počet dní v roku - tropických	15
Počet dní v roku - letných	39
Počet dní v roku - mrazivých	125
Počet dní v roku - ľadových	31
Počet dní v roku - so snehovou prikrývkou	110
Počet dní v roku - zamračených	194

Zdroj: Štatistický úrad SR

Komunálny odpad

Množstvo komunálneho odpadu ročne – cca 408 ton.

Skládka, zberný dvor, kompostáreň – nie sú.

Vytvorené podmienky na triedenie nasledujúcich zložiek odpadu:

- papier,
- sklo,
- plasty,
- kov,
- elektroodpad,
- textil,
- pneumatiky.

Počet likvidovaných čiernych skládok za posledných 5 rokov – priemerne 5 za rok.

V obci sú 4 parky s celkovou rozlohou cca 250 m².

Tab. 19 Pozemky v obci

Druh pozemku	Výmera m ²
Poľnohospodárska pôda	11 971 737
Orná pôda	422 435
Chmeľnica	0
Vinica	0
Záhrada	164 464
Ovocný sad	0
Trvalý trávnatý porast	11 384 838
Nepoľnohospodárska pôda	38 346 801
Lesný pozemok	36 496 199
Vodná plocha	247 252
Zastavaná plocha a nádvorie	891 030
Ostatná plocha	588 993
Celková výmera	50 195 211

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov – Štatistický úrad SR

Dopravná infraštruktúra

Cestné komunikácie

Intravilánom obce prechádza v severojužnom smere cesta medzinárodného systému I/59 Banská Bystrica - Ružomberok. Pre autobusovú dopravu sú vybudované samostatné zastávkové pruhy. Popri tejto ceste v intraviláne nie sú vybudované chodníky. Cesta je veľmi frekventovaná, ročne po nej prejde cca 100 000 motorových osobných a nákladných vozidiel. Cestná prevádzka spôsobuje hlučnosť a prašnosť. Časté nedodržovanie rýchlosti v obci ohrozuje bezpečnosť chodcov, hlavne detí (občania v prieskumoch preto vyjadrili požiadavku na obmedzenie rýchlosti v obci na 40 km/h). Cesta I/59 je dlhá 1 km a je v nevyhovujúcom stave.

Miestna cestná sieť má celkovú dĺžku 10,2 km. Je tvorená miestnymi komunikáciami, ktoré sú rozčlenené na hlavné a vedľajšie cesty. Ulice nemajú oficiálne názvy. Do kategórie hlavných ciest v rámci intravilánu patria komunikácie Liptovská Osada - Liptovské Revúce a Liptovská Osada - Liptovská Lúžna. Ide o cestu III. triedy. K týmto cestám bude potrebné dobudovať chodníky. Povrch miestnych ciest si vyžaduje úpravy, ktoré sú plánované na obdobie po dokončení splaškovej kanalizácie v obci.

Vnútorň cestný systém je vyhovujúci svojou šírkou, miestami vytvára priestor na vybudovanie chodníkov a výsadbu líniovej zelene. V r. 2005 bol rekonštruovaný asfaltový zvršok na štátnej ceste III. triedy Liptovská Osada - Liptovská Lúžna v intraviláne obce.

Železničná doprava – v obci neexistuje vlakové spojenie. Kedysi tu bývala železničná trať spájajúca Ružomberok – Korytnické kúpele. Trať sa však musela zrušiť kvôli cestnej doprave.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Osada na roky 2016 - 2020

Obcou, alebo v jej blízkosti vedú viaceré známe turistické a cykloturistické trasy:

- cyklotrasa Liptovská Osada – Ružomberok, trasu je potrebné rozšíriť do Korytnice (po zvršku bývalej železničky),
- turistická trasa Liptovská Lúžna - Ráztocké sedlo – Salatín,
- turistická trasa Liptovská Lúžna - sedlo Pod Skalkou - Veľká Chochuľa - Malá Chochuľa – Prašivá - Hiadeľské sedlo,
- turistická trasa Korytnica - Hiadeľské sedlo – Hiadeľ.

Intenzita využívania cyklotrás a turistických trás v tejto oblasti mikroregiónu by sa mohla podstatne zvýšiť zabezpečením širšej publicity, vydaním turistických máp, publikácií a vybudovaním informačného systému.

Pešia doprava – existujúce chodníky sú v dĺžke 2 km. Ostatné treba dobudovať.

Statická doprava – v obci chýbajú parkoviská a súčasné sú poznačené výtlkmi. Parkovanie a odstavovanie vozidiel je riešené na obecných pozemkoch, prípadne popri cestných komunikáciách, a preto je potrebné pripraviť priestory na ďalšie parkovacie miesta.

Technická infraštruktúra

Obec je zásobovaná vodou z obecného vodovodu, ktorý spravuje Vodárenská spoločnosť Ružomberok, a. s. Vodovod je napojený na skupinový vodovod Liptovská Osada, Biely Potok, Ružomberok, zásobovaný vodou zo zachytených prameňov v katastri obce Liptovská Osada. Stav vodovodu je dobrý. Obec je napojená privádzačom vedeným od vodojemu smerom k areálu Poľnohospodárskeho družstva, odkiaľ je vedený do obce. Ďalší rozvoj obce o nové lokality pre výstavbu si vyžiada už iba rozšírenie vodovodných radov s naviazaním na existujúcu okružnú sieť.

Kanalizácia je v obci vybudovaná len čiastočne. V súčasnosti kanalizácia absentuje na 75% územia Liptovskej Osady a chýba pre cca 1500 obyvateľov. V roku 2012 sa na kanalizáciu pripojilo aj zdravotné stredisko a základná škola s materskou školou. Verejná kanalizačná sieť je pripojená na ČOV.

Dodávka plynu – plyn nie je zavedený.

Zásobovanie teplom – tuhé palivá, elektrina, teplovod (biomasa Yvex s.r.o.).

Obec je kompletne elektrifikovaná a napojená na 7 trafostaníc. Rozvod elektrickej energie z distribučných trafostaníc k odberateľom je prevažne vzdušného prevedenia. Pre ďalší rozvoj obce bude potrebné vybudovať novú stožiarovú transformovňu a jednu z existujúcich zrekonštruovať a zvýšiť jej výkon.

Informačná infraštruktúra

Pokrytie telefónnej a mobilnej siete zabezpečujú T-Com, T-Mobile a Orange.

Prenos televízneho signálu sa uskutočňuje prostredníctvom firmy Towercom. Ďalší televízny príjem je zabezpečený individuálne občanmi - pomocou vlastných antén alebo satelitných prijímačov.

Poštové služby zabezpečuje pobočka Slovenskej pošty.

Drôtový rozhlas je zastaralý – je potrebná rekonštrukcia.

Obec vydáva obecné noviny – Náš domov.

Obec by chcela vybudovať turisticko-informačné centrum.

Matica vplyvu

Maticu vplyvu spracovala pracovná skupina obce na 3. workshope. Matica vplyvu rozdeľuje inštitúcie v obci podľa ich vplyvu a právomocí vo vzťahu k realizácii PHSR. Inštitúcie, ktoré majú vysokú mieru právomocí alebo vplyvu, by sa pri realizácii PHSR mali stať partnermi, alebo samotnými realizátormi jednotlivých aktivít. Výsledky získané v tejto matici sú zohľadnené pri akčnom plánovaní.

Tab. 20 Matica vplyvu inštitúcií na realizáciu PHSR

		Miera právomocí	
		Vysoká	Nízka
Miera vplyvu	Vysoká	Obec Liptovská Osada Yvex, s.r.o. Lesy SR	MSČK Jednota dôchodcov Klub dôchodcov SZPB
	Nízka	Škola Stavebný úrad	-

Časť 1.B - Analýza vonkajšieho prostredia

STEEP analýza

Súčasťou analýzy vonkajšieho prostredia je tzv. analýza STEEP faktorov, ktorá sleduje vplyv faktorov v sociálnej, technologickej, ekonomickej, environmentálnej a politickej oblasti. Sú to faktory, ktoré pôsobia na širšej ako obecnej úrovni, pričom majú vplyv na ďalší rozvoj obce. Súhrn vonkajších faktorov v metodike STEEP analýzy uvádza nasledujúca tabuľka.

Tab. 21 STEEP analýza - vplyv sociálnych, technologických, ekonomických, ekologických a politických faktorov vonkajšieho prostredia na rozvoj obce

SOCIÁLNO-KULTÚRNE	TECHNOLOGICKÉ	EKONOMICKÉ	ENVIROMENTÁLNE	POLITICKO-PRÁVNE
Starnutie populácie	Rýchly vývoj techniky a technológií	Dopady ekonomickej krízy	Priemysel je zdrojom znečistenia životného prostredia v celosvetovom meradle	Európske štrukturálne fondy na roky 2014-2020
Migrácia obyvateľov za štúdiom a prácou do zahraničia	Zlepšuje sa prístup k informáciám, komunikačné možnosti medzi ľuďmi a inštitúciami sa menia, rozvíja sa spolupráca na diaľku	Zmena podielu na výnose dane z príjmov fyzických osôb na 68,5 % pre samosprávy s prognózou na úroveň 70,3 %	Zmena klímy - celkové oteplenie, extrémne zrážky, veterné smršte, extrémne teplé letné obdobia	Zhoršovanie podnikateľského prostredia v SR
Rýchle životné tempo, viac stresu	Deti a mládež častejšie trávajú voľný čas pri počítači ako pri hrách s vrstovníkmi	Medziročný nárast HDP na 1 obyvateľa	Narastá environmentálne povedomie občanov	Vymožiteľnosť práva – nedôvera občanov a podnikateľov
Uzatváranie sa do seba, do svojich rodín a domovov	Technika umožňuje nové možnosti prezentácie a marketingu	Priaznivý vývoj referenčných úrokových sadzieb Euribor		Nárast štátnej byrokracie
Pasívne trávenie voľného času v niektorých rodinách	Narastá individuálne zabezpečenie ciest do zahraničia pomocou internetu	Počet návštevníkov Slovenska sa znižuje.		Najvyššiu dôveru medzi občanmi majú spomedzi inštitúcií mimovládne organizácie (40 % občanov)
Rozvoj komunitných	Nárast využívania sociálnych sietí			Štátna sociálna politika pre

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Osada na roky 2016 - 2020

aktivít a účasti občanov na verejnom živote				sociálne ohrozené skupiny
	Technológie poskytujú možnosť šetrenia prírodnými zdrojmi			

Zdroj: Vlastné spracovanie

Analýza konkurencie

Obecná pracovná skupina na 3. workshope hľadala konkurenčné výhody a nevýhody svojej obce v troch oblastiach: rast počtu obyvateľov a ich spokojnosť so životom v obci, rast počtu turistov a ponuka obce pre cestovný ruch, rast zamestnanosti a podnikania v obci.

1. Rast počtu obyvateľov a ich spokojnosť

- konkurenčné výhody Liptovská Osada:
  - nájomné byty,
  - moderne vybudovaná ZŠ a MŠ,
  - realizácia projektu pozemkových úprav, vytvorenie stavebných pozemkov,
- konkurencia má:
  - zavedený plyn v obci, ako napr.: L. Teplá, L. Lúžna,
  - lepšie komunikácie, chodníky.

2. Rast počtu turistov a ponuka pre cestovný ruch

- konkurenčná výhoda obce: výstavba turisticko-relaxačného komplexu,
- konkurenčná nevýhoda obce: nižšia ponuka služieb.

3. Rast zamestnanosti a podnikania

- konkurenčná výhoda obce: vytvorenie pracovných miest realizáciou projektu turisticko-relaxačného komplexu,
- konkurenčné nevýhody obce:
  - chýba poľnohospodárske družstvo,
  - nehodná poloha obce napr. v porovnaní s Liskovou, L. Štiavnicou.

Časť 1.C - Zhodnotenie súčasného stavu územia

Vízia a posúdenie súčasného stavu

Vízia a posúdenie súčasného stavu v obci pomocou analýzy silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození boli pripravené na 1. workshope obcí dolného Liptova, organizovanom spracovateľom programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja týchto obcí, Občianskym združením Partnerstvo pre MAS Dolný Liptov.

Vízia obce Liptovská Osada

Vízia obce je vyjadrením želania, aká bude obec o 10 rokov. Vízia by mala byť všeobecná a stručná, vystihujúca ideálny stav. Na druhej strane by mala byť špecifická, vyjadrujúca reálne možnosti obce.

Vízia obce Liptovská Osada do roku 2025

Želáme si, aby v roku 2025 bola obec Liptovská Osada -

- turisticky atraktívna,
- investične aktívna,
- s rekonštruovanými kultúrno-spoločenskými objektami,
- odkanalizovaná.

Analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození

Analýza silných, slabých stránok, príležitostí a ohrození (analýza SWOT) pomenúva hlavné charakteristiky vnútorného prostredia (silné a slabé stránky) a vonkajšieho prostredia (príležitosti a ohrozenia) obce.

Silnými stránkami sú pozitíva, ktoré sú v obci, všetko to, na čo sme v obci hrdí, čo by sme ukázali návštevníkom. O silné stránky sa budeme môcť oprieť pri napĺňaní vízie.

Slabými stránkami sú negatíva, ktoré sú v obci, všetko to, čo nám nefunguje tak, ako by sme chceli, na čo nie sme hrdí. Je však potrebné, aby sme si pomenovali aj tieto stránky, aby sme ich mohli zlepšiť a tak naplniť víziu.

Príležitosťami a ohrozeniami sú všetky rozhodnutia a trendy, ktoré pôsobia vo vonkajšom prostredí, teda mimo obce - v regióne, v kraji, na Slovensku, v EÚ, vo svete. Môžu to byť spoločenské trendy, politické rozhodnutia, legislatíva, smery vývoja techniky a technológií, environmentálne, ekonomické vplyvy apod. Príležitosťami sú tie vonkajšie vplyvy, ktoré budeme môcť využiť v prospech rozvoja obce, pre naplnenie vízie. Ohrozeniami sú zasa vonkajšie vplyvy, ktoré na rozvoj obce a napĺňanie vízie budú pôsobiť negatívne.

Tab. 22 Analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození obce Liptovská Osada

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Strategická poloha - Prosperujúca škola, škola v prírode, trieda integrovaných detí - Obecné nájomné byty, stabilizovanie mladých rodín - Kvalitne vybudované služby (zdravotné stredisko, domov služieb, domov dôchodcov, sieť obchodov, služby pre ženy) - Výstavba turisticko-relaxačného komplexu - Obecný športový klub s trinástimi oddielmi – veľmi aktívny - Dobre fungujúce spoločenské zložky (KD, MS SČK, Jednota dôchodcov, SZPB) - ZOS a ZpS L. Osada - Zaujímavosť - kostol ČS cirkvi Husitskej – jediný v SR - Vysporiadané pozemky, zrealizované projekty ROEP, ZRPS, projekt pozemkových úprav (komasácia) - Ekologické vykurovanie obce (drevná štiepka) - DHZ - Spoločný stavebný úrad – sídlo 	<ul style="list-style-type: none"> - Absentujúca kanalizácia na 75% územia obce - Nevyhovujúca kvalita miestnych komunikácií - Absentujúce jadro obce, resp. námestie - Cesta I/59 prechádza stredom obce - Znečistené ovzdušie v zimnom období - Chýbajúca cyklotrasa do Korytnice a okolia - Schátrané a nefungujúce Korytnica kúpele - Významné turisticky zaujímavé stavebné objekty v obci je potrebné rekonštruovať
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - Fondy EÚ a iné fondy - Zahraniční investori - Spolupráca s inými obcami - Liptov ako značka - Dobudovanie diaľnice - Vysokorychlostná železnica 	<ul style="list-style-type: none"> - Legislatíva - Zdĺhavé vybavovanie na úradoch - Pokles eura/posilnenie meny - Zmena klímy - Vysoká spotreba umelých obalov je záťaž - Znečisťovanie prostredia - Cestná doprava nie je plynulá - Nezamestnanosť - Migrácia z regiónu - Nízka pôrodnosť - Prírodné katastrofy - Vojenský konflikt

Zhodnotenie hlavných disparít a faktorov rozvoja

Disparity identifikujú hlavné prekážky v rozvoji obce smerom k naplneniu vízie. Zdrojom pre určenie disparít je porovnanie slabých stránok a ohrození.

Faktory rozvoja sú charakteristiky obce alebo vonkajšieho prostredia, ktoré budú podporovať ďalší rozvoj obce smerom k naplneniu vízie. Zdrojom pre určenie faktorov rozvoja je porovnanie silných stránok a príležitostí.

Disparity

- Absentujúca kanalizácia na 75% územia obce, nevyhovujúca kvalita miestnych komunikácií, esta I/59 prechádzajúca stredom obce zhoršuje kvalitu života v obci.
- Absentujúce jadro obce, resp. námestie brzdí vytváranie medziľudských vzťahov.
- Schátrané a nefungujúce Korytnica kúpele výrazne obmedzili návštevnosť a celkovú atraktivnosť územia pre cestovný ruch.

Faktory rozvoja

- Výstavba turisticko-relaxačného komplexu a strategická poloha sú dobrým predpokladom pre rozvoj cestovného ruchu spolu s využívaním značky Liptov.
- Obecné nájomné byty, prosperujúca škola, škola v prírode, trieda integrovaných detí, kvalitne vybudované služby (zdravotné stredisko, domov služieb, sieť obchodov, služby pre ženy), vysporiadané pozemky, zrealizované projekty ROEP, ZRPS, projekt pozemkových úprav (komasácia) dávajú predpoklad stabilizovania mladých rodín obci, pre rast počtu obyvateľov v obci a tým aj ďalší rozvoj obce.
- Veľmi aktívny obecný športový klub s trinástimi oddielmi, dobre fungujúce spoločenské zložky (KD, MS SČK, Jednota dôchodcov, SZPB) sú výborným východiskom pre ďalší rozvoj komunitného života.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Osada na roky 2016 - 2020

Pravedpodobnosť výskytu zdroja rizika určila obecná pracovná skupina pre tvorbu PHSR na 3. workshope.

Tab. 23 Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík

Druh rizika	Zdroj rizika	Objekt rizika	Nežiaduce dôsledky	Pravde- podobnosť
Individuálne	Nedôsledný prístup Obce alebo Obecného úradu k realizácii PHSR a k získavaniu vonkajších zdrojov Nezáujem partnerov o spoluprácu na realizácii PHSR	Realizácia PHSR	Stagnácia	Nízka
Technické	Neúspešnosť v získaní financií z vonkajších zdrojov na realizáciu opatrení PHSR	Realizácia príslušných opatrení	Stagnácia	Stredná
Ekologické	Nečakane zhoršujúce sa klimatické podmienky	Nedostatočný vplyv príslušných opatrení zameraných na adaptáciu na zhoršovanie klímy	Nepriaznivé podmienky na život, poškodenie majetku	Nízka
Sociálne	Odchod obyvateľov v produktívnom veku za prácou do iných regiónov alebo krajín, nedostatok pracovných príležitostí, znižovanie kúpyschopnosti, nárast chudoby	Nedostatočný vplyv opatrení v sociálnej oblasti	Nárast sociálno-patologických javov	Stredná
Ekonomické	Makroekonomická klíma, vplyv štátu na ekonomiku	Realizácia rozvojových projektov	Stagnácia	Vysoká

Zdroj: Vlastné spracovanie

Časť 2 - Strategická časť

Strategický plán odsúhlasila obecná pracovná skupina na 3. workshope.

Východiskami pre strategický plán boli:

- problémová analýza,
- analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození (SWOT),
- analýza súčasného stavu v obci.

Tab. 24 Strategický plán obce Liptovská Osada na roky 2016 - 2020

Hlavný cieľ	Ciele	Poradie cieľov	Merateľné ukazovatele
Zlepšiť atraktivnosť obce pre občanov aj návštevníkov	Znížiť znečistenie životného prostredia	1.	<i>Hodnotenie znečistenia životného prostredia občanmi na škále 1-5. Meranie prvkov životného prostredia (štátnymi inštitúciami zriadenými Ministerstvom životného prostredia SR).</i>
	Zvýšiť bezpečnosť dopravy v obci	2.	<i>Počet realizovaných projektov na zvýšenie bezpečnosti dopravy v obci. Počet nehôd v obci/rok.</i>
	Vytvoriť podmienky na zvýšenie počtu turistov v obci	3.	<i>Počet realizovaných projektov na vytvorenie podmienok pre cestovný ruch. Realizovaná propagačná kampaň cestovného ruchu (áno/nie).</i>
		4.	<i>Rekonštrukcia turisticky zaujímavých stavebných objektov v obci</i>
<i>Merateľné ukazovatele: počet obyvateľov obce, počet prenocovaní, odhad počtu turistov/rok</i>			

Časť 3 – Programová časť

Programová časť obsahuje zoznam priorít, opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie Programu rozvoja obce. Obsahuje podrobnejšie rozpracovanie priorít na úroveň opatrení a aktivít. Všetky súčasti tohto programu sú výsledkom návrhov a diskusií pracovnej skupiny pre tvorbu PHSR.

Cieľ 1 Znížiť znečistenie životného prostredia

Opatrenie 1.1: Dobudovať technickú infraštruktúru Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií (v €)	Zdroj financií
Aktivita 1.1.1: Dobudovať kanalizáciu v 75% obce	2016 – 2020	Vodárenská spoločnosť, a.s.	Obec	Nie je aktualizovaný rozpočet	EÚ
<i>Podiel domácností s možnosťou zapojenia do kanalizácie v %</i>					
Aktivita 1.1.2: Vybudovať zberný dvor	2016 - 2017	Obec	-	150 000	EÚ
<i>Vybudovaný zberný dvor</i>					
Aktivita 1.1.3: Realizovať atraktívnu kampaň na tému životné prostredie	2016 – 2018	Obec	OK, Úrad ŽP	1 000	Obec, štát
<i>Realizovaná kampaň/zoznam cieľových skupín</i>					
Aktivita 1.1.4: Dobudovanie vodovodnej siete	2016 - 2018	Vodárenská spoločnosť (VSR), a.s.	Obec	Nie je rozpočet	VSR, a.s.
<i>Dobudovaná vodovodná sieť v %</i>					
Aktivita 1.1.5: Rekonštruovať obecný rozhlas	2016 – 2018	Obec	-	250 000	Environmentálny fond
<i>Rekonštruovaný obecný rozhlas</i>					

Cieľ 2 Zvýšiť bezpečnosť dopravy v obci

Opatrenie 2.1: Dobudovať dopravnú infraštruktúru Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií (v €)	Zdroj financií
Aktivita 2.1.1: Dobudovať miestne komunikácie – v dĺžke 1,5 km	2016-2018	Obec	-	50 000	Obec
<i>Dĺžka dobudovaných miestnych komunikácií</i>					
Aktivita 2.1.2: Rekonštruovať miestne komunikácie – 1 km	2016-2018	Obec	-	25 000	Obec
<i>Dĺžka rekonštruovaných miestnych komunikácií</i>					
Aktivita 2.1.3: Vybudovať cyklotrasu do Korytnice a okolia – 7 km	2016-2018	Obec	Mesto Ružomberok, Liptovská Lúžna	5 000	EÚ
<i>Dĺžka vybudovanej cyklotrasy</i>					
Aktivita 2.1.4: Dobudovať chodníky – 500m	2016-2018	Obec	VÚC	30.000	VÚC, Obec
<i>Dĺžka vybudovaných chodníkov</i>					
Aktivita 2.1.5: Rekonštruovať existujúce parkoviská – 3 000 m ²	2020	ALDS	Obec	50 000	Národná diaľničná spoločnosť
<i>Počet m² rekonštruovaných parkovísk</i>					
Aktivita 2.1.6: Vybudovať nové parkovacie miesta – 2 000 m ²	2016	YVEX	-	60 000	YVEX
<i>Počet nových parkovacích miest</i>					

Cieľ 3 Vytvoriť podmienky na zvýšenie počtu turistov v obci

Opatrenie 3.1: Revitalizovať a dobudovať atraktívne miesta oddychu a cestovného ruchu Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií (v €)	Zdroj financií
Aktivita 3.1.1: Revitalizácia námestia – 400m ² <i>Revitalizované námestie</i>	2016 - 2018	Obec	YVEX	250 000	Obec, YVEX
Aktivita 3.1.2: Vybudovať futbalové ihrisko <i>Vybudované futbalové ihrisko</i>	2016 - 2018	Obec	YVEX	100 000	Obec, YVEX
Aktivita 3.1.3: Dobudovať lyžiarsky vlek a areál Čepelka <i>Dobudovaný lyžiarsky vlek, dobudovaný areál</i>	2016	Obec	YVEX	Nie je projekt	Obec, YVEX
Aktivita 3.1.4: Zriadiť turisticko-informačné centrum <i>Zriadené turisticko-informačné centrum/počet pracovníkov TIC</i>	2016 – 2018	Obec	YVEX	Nie je projekt	Obec, YVEX
Aktivita 3.1.5: Rekonštrukcia turisticky zaujímavých objektov <i>Rekonštrukcia turisticky významných objektov v obci (napr. ČS cirkvi Husitskej)</i>	2016 - 2022	Obec	Obec	100 000	EÚ, Obec, štát

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Osada na roky 2016 - 2020

			05/15			2017	0	0				
Výstavba futbalového štadióna s príslušenstvom	2411 - Športové ihriská	2015	12/16	250 000	250 000	2016	0	0		0	0	
			02/18			2018	250 000	0		0	0	250 000
		2017	05/17			2017	0	0		0	0	
Výstavba kanalizácie - odkanalizovanie ZOS a ZpS Liptovská Osada, ulice Sekanice a I. mája	2223 - Miestne kanalizácie	2016		70 000	70 000	2016	20 000					20 000
			07/16			2017	30 000					30 000
		2017	05/16			2018	20 000					20 000

ÚR: územné rozhodnutie, SP: stavebné povolenie, PD: projektová dokumentácia.

Súlad cieľov Programu rozvoja obce Liptovská Osada s cieľmi SR a Žilinského kraja

Priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja na roky 2020-2030 pre Žilinský samosprávny kraj (ŽSK) v rámci prioritných oblastí nadväzujúce na 3 priority v stratégii Európa 2020:

Inteligentný rast: vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii

V ŽSK by mala byť napĺňaná inovačná stratégia s dôrazom na oblasti podľa schválenej Inovačnej politiky SR, a to najmä na informačné a komunikačné technológie, strojársky priemysel, dopravu a logistiku. V tejto oblasti bude potrebné dbať najmä na dobudovanie nevyhnutnej infraštruktúry, minimálne jedného spoločného vedecko-technologického inkubátora (podnikateľská sféra a vysoká škola). Významným krokom by malo byť zvýšenie absorpčnej kapacity pre externé zdroje na podporu vedy, výskumu a inovácií.

Udržateľný rast: podpora ekologického a konkurencieschopného hospodárstva, ktoré efektívne využíva zdroje

V ŽSK by mali byť podporované strategické aktivity s dôrazom na podporu malého a stredného podnikania (MSP) a vytváranie podnikateľského prostredia v sektore služieb najmä v oblasti turizmu, logistiky a IKT a takisto je potrebné sústrediť sa na podporu podnikania na vidieku.

Pre oblasť konkurencieschopnosti, rastu a podnikateľského prostredia v regióne bude potrebné nielen zvýšiť inovačnú výkonnosť, zrýchliť proces využívania IKT a informatizácie verejnej správy, dobudovať sieť podporných služieb pre podnikateľov, zlepšiť možnosti financovania MSP a cielene systematicky podporovať podnikanie v oblasti IKT, turizmu a logistiky a podnikanie na vidieku.

Podpora a rozvoj v oblasti životného prostredia v ŽSK by sa mala orientovať na zachovanie významných prírodných zdrojov a možnosť ich racionálneho využitia, na postupnú zmenu štruktúry priemyslu, služieb a poľnohospodárstva smerom k ekologickým/čistým technológiám a zmenu prístupu k tvorbe a zachovaniu krajiny a manažmentu chránených území.

Inkluzívny rast: podpora hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí sociálnu a územnú súdržnosť

V ŽSK by mala byť podporovaná realizácia strategických aktivít s dôrazom na rozvoj rozhodujúcich priemyselných odvetví, rast sektoru služieb aj pre oblasť turizmu, logistiky a IKT. ŽSK ako jeden z mála regiónov SR sa dlhodobo snaží o systematický prístup k rozvoju ľudských zdrojov budovaním otvoreného prostredia a podporou pilotných projektov v oblasti celoživotného vzdelávania a celoživotného poradenstva v súlade s Národným programom pre učiace sa regióny. Tieto aktivity je v ďalšom období vhodné viac prepojiť a tiež bude rozhodujúce rozvíjať najmä vhodný regionálne špecifický obsah ďalšieho vzdelávania a dôsledné monitorovanie a hodnotenie potrieb trhu práce aj s prepojením na cezhraničný trh práce a mobilitu.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Osada na roky 2016 – 2020

V ŽSK by sa mali strategické aktivity realizovať s dôrazom na udržanie a vytváranie nových pracovných miest v rozhodujúcich priemyselných odvetviach, v sektore služieb a taktiež s ohľadom na podporu zamestnanosti vo vidieckych oblastiach. Ak predpokladáme, že medzi budúce rozhodujúce odvetvia regionálnej ekonomiky budú patriť automobilový priemysel, logistika a IKT a vo vidieckych oblastiach najmä lesné hospodárstvo, živočíšna výroba a turizmus, potom bude potrebné vytvoriť podmienky pre vytváranie nových a lepších pracovných miest v týchto odvetviach v spojení so zelenou ekonomikou.

Dlhodobo a strategicky je potrebné riešiť otázku vytvárania a udržania vhodných pracovných príležitostí najmä pre absolventov škôl a znevýhodnené skupiny obyvateľstva (vidiecke obyvateľstvo s nízkou kvalifikáciou) a podporovať nielen nové formy práce, ale aj zakladanie rodinných podnikov.

Súlad cieľov Programu rozvoja obce Liptovská Osada s cieľmi Národnej stratégie regionálneho rozvoja 2020-2030 a s cieľmi Programu rozvoja Žilinského samosprávneho kraja pre roky 2015-2020 je uvedený v nasledujúcich dvoch tabuľkách.

Tab. 26 Súlad Programu rozvoja obce Liptovská Osada s Národnou stratégiou regionálneho rozvoja 2020/30

Ciele obce Liptovská Osada	Prioritné oblasti Národnej stratégie regionálneho rozvoja 2020/30		
	Inteligentný rast: vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii	Udržateľný rast: podporovanie ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívnejšie využíva zdroje	Inkluzívny rast: podporovanie hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť
Cieľ 1 Znížiť znečistenie životného prostredia		x	
Cieľ 2 Zvýšiť bezpečnosť dopravy v obci	x		
Cieľ 3 Vytvoriť podmienky na zvýšenie počtu turistov v obci		x	x

Pozn: Súlad medzi cieľmi Programu rozvoja obce Liptovská Osada a prioritnými oblasťami Národnej stratégie regionálneho rozvoja je uvedený značkou „x“.

Zdroj: Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Osada na roky 2016 - 2020

Tab. 27 Súlad Programu rozvoja obce Liptovská Osada s Programom rozvoja Žilinského samosprávneho kraja pre roky 2015 - 2020

Ciele obce Liptovská Osada	Strategické ciele ŽSK	
	Cieľ 1: Dobudovať kvalitné prepojenie kraja s európskymi dopravnými a komunikačnými sieťami, zlepšiť kvalitu životného prostredia a zabezpečiť udržateľnosť a efektivitu využívania prírodných zdrojov	Cieľ 2: Zvýšiť konkurencieschopnosť ekonomiky a zlepšiť podnikateľské prostredie v kraji
Cieľ 1 Znížiť znečistenie životného prostredia	x	
Cieľ 2 Zvýšiť bezpečnosť dopravy v obci	x	
Cieľ 3 Vytvoriť podmienky na zvýšenie počtu turistov v obci		x

Pozn: Súlad medzi cieľmi Programu rozvoja obce Liptovská Osada a prioritnými oblasťami Programu rozvoja Žilinského samosprávneho kraja pre roky 2015 – 2020 je uvedený značkou „x“.

Zdroj: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja na roky 2015 - 2023

Časť 4 - REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie a aktualizácie Programu rozvoja obce. Systém monitorovania a hodnotenia jeho plnenia je nastavený ustanovením merateľných ukazovateľov už v strategickej a programovej časti.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR

Garantom dokumentu je obec zastúpená starostom a najvyšším orgánom obce – obecným zastupiteľstvom. Pri samotnej realizácii PHSR sú zainteresovaní aj partneri, ktorí sa podieľajú na realizácii aktivít. Koordináciu realizácie Programu rozvoja obce bude vykonávať starosta.

Medzi hlavné úlohy obce bude patriť:

- riadiť implementáciu akčného plánu PHSR,
- realizovať projekty, ktoré prinesú pre obec želaný efekt a budú dlhodobo udržateľné,
- vyčleniť z rozpočtu obce finančné prostriedky potrebné na realizáciu navrhnutých aktivít,
- koordinovať spoluprácu s partnermi,
- pravidelne monitorovať aktivity a vyhodnocovať plnenie akčného plánu na základe stanovených merateľných ukazovateľov,
- vyhodnotiť ciele PHSR v strede a na konci obdobia,
- aktualizovať dokument podľa vzniknutej spoločenskej potreby.

PHSR je dokumentom, ktorého realizácia musí byť starostlivo sledovaná a ktorý môže byť podľa potreby dopĺňaný a upravovaný.

Komunikačná stratégia

Koordinátor PHSR pravidelne komunikuje so subjektami, ktoré sú zodpovedné za realizáciu jednotlivých aktivít v rámci príslušných cieľov.

Komunikácia o PHSR bude realizovaná s viacerými cieľovými skupinami:

- občania obce – bude potrebné priebežne informovať o výsledkoch, konzultovať plán a spôsob realizácie jednotlivých aktivít so zástupcami občanov, s občianskymi združeniami a občianskymi iniciatívami a zapájať ich do realizácie, získavať inšpirácie, podporu a vonkajšie zdroje,
- miestne médiá – informovať o procese a výsledkoch realizácie PHSR s cieľom budovať pozitívny imidž obce.

Dokument bude propagovaný na webovom sídle obce.

System monitorovania a hodnotenia

Cieľom monitorovania a hodnotenia je zostaviť komplexnú informáciu o tom, ako sa plnia ciele a opatrenia navrhnuté v Programe rozvoja obce. Obec bude postupovať podľa plánu monitorovania a hodnotenia PHSR (Tab. 28).

Tab. 28 Plán monitorovania a hodnotenia PHSR obce na roky 2016-2020

Aktivita	Termín	Správa
Monitorovanie realizácie PHSR - každoročne	1.1. – 28.2., k 31.12. predchádzajúceho roka	Monitorovacia
Hodnotenie uprostred obdobia realizácie PHSR	v roku 2018	Hodnotiaca priebežná
Hodnotenie po ukončení PHSR	v roku 2023	Hodnotiaca záverečná
Mimoriadna aktualizácia a hodnotenie PHSR	podľa potreby	Mimoriadna

Výstupom procesov budú monitorovacia správa (každoročne) a hodnotiaca správa (v strede a na konci obdobia platnosti PHSR), v ktorých budú uvedené závery monitorovania, resp. hodnotenia a odporúčania na ďalšie obdobie. So správami budú oboznámení poslanci obecného zastupiteľstva a verejnosť.

Monitorovanie poskytne informácie o realizácii aktivít a projektov formou merateľných ukazovateľov. Monitorovanie bude slúžiť ako podklad pre hodnotenie PHSR.

Hodnotenie PHSR sa vykonáva na úrovni plnenia cieľov, to znamená, že sledujeme ukazovatele účinkov (dopadov). Toto hodnotenie bude realizované v roku 2021, po ukončení platnosti PHSR. Zároveň sa bude realizovať aj v polovici obdobia platnosti PHSR (v r. 2018) a bude spojené so zisťovaním, či a ako sa zmenila spoločenská a ekonomická situácia a podľa potreby bude možné urobiť revíziu PHSR.

Hodnotenie poskytne informácie o vplyve realizovaných opatrení na obec a bude podkladom na aktualizáciu PHSR zohľadňujúc prebiehajúce zmeny. V prípade potreby hodnotenie PHSR bude možné realizovať na základe rozhodnutia kompetentných orgánov.

Akčný plán na rok 2016

Akčný plán obsahuje tie aktivity, ktorých začiatok alebo koniec je naplánovaný na rok 2016. Pre zabezpečenie ich realizácie by mal byť v súlade s rozpočtom obce.

Cieľ 1 Znížiť znečistenie životného prostredia

Opatrenie 1.1: Dobudovať technickú infraštruktúru Aktivity	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií (v €)	Zdroj financií
Aktivita 1.1.1: Dobudovať kanalizáciu v 75% obce	2016 – 2020	Vodárenská spoločnosť, a.s.	Obec	Nie je rozpočet	EÚ
Aktivita 1.1.2: Vybudovať zberný dvor	2016 - 2017	Obec	-	150 000	EÚ
Aktivita 1.1.3: Realizovať atraktívnu kampaň na tému životné prostredie	2016 – 2018	Obec	OK, Úrad ŽP	1 000	Obec, štát
Aktivita 1.1.4: Dobudovanie vodovodnej siete	2016 - 2018	Vodárenská spoločnosť (VSR), a.s.	Obec	Nie je rozpočet	VSR, a.s.
Aktivita 1.1.5: Rekonštruovať obecný rozhlas	2016 – 2018	Obec	-	250 000	Environmentálny fond

Cieľ 2 Zvýšiť bezpečnosť dopravy v obci

Opatrenie 2.1: Dobudovať dopravnú infraštruktúru Aktivity	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií (v €)	Zdroj financií
Aktivita 2.1.1: Dobudovať miestne komunikácie – v dĺžke 1,5 km	2016-2018	Obec	-	50 000	Obec
Aktivita 2.1.2: Rekonštruovať miestne komunikácie – 1 km	2016-2018	Obec	-	25 000	Obec
Aktivita 2.1.3: Vybudovať cyklotrasu do Korytnice a okolia – 7 km	2016-2018	Obec	Mesto Ružomberok, obec Liptovská Lúžna	5 000	EÚ
Aktivita 2.1.4: Dobudovať chodníky – 500m	2016-2018	Obec	VÚC	30.000	VÚC, Obec
Aktivita 2.1.6: Vybudovať nové parkovacie miesta – 2 000 m ²	2016	YVEX	-	60 000	YVEX

Cieľ 3 Vytvoriť podmienky na zvýšenie počtu turistov v obci

Opatrenie 3.1: Revitalizovať a dobudovať atraktívne miesta oddychu a cestovného ruchu Aktivity	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií (v €)	Zdroj financií
Aktivita 3.1.1: Revitalizácia námestia – 400m ²	2016 - 2018	Obec	YVEX	250 000	Obec, YVEX
Aktivita 3.1.2: Vybudovať futbalové ihrisko	2016 - 2018	Obec	YVEX	100 000	Obec, YVEX
Aktivita 3.1.3: Dobudovať lyžiarsky vlek a areál Čepelka	2016	Obec	YVEX	Nie je projekt	Obec, YVEX
Aktivita 3.1.4: Zriadiť turisticko-informačné centrum	2016 – 2018	Obec	YVEX	Nie je projekt	Obec, YVEX
Aktivita 3.1.5: Rekonštrukcia turisticky zaujímavých objektov	2016-2022	Obec	Obec	100 000	EÚ, Obec, štát

Časť 5 - FINANČNÁ ČASŤ

Finančná časť obsahuje plán finančného zabezpečenia jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce.

Financovanie PHSR a akčného plánu bude viaczdrojové. Bude sa opierať o rozpočet obce, finančné zdroje partnerov, zdroje EÚ, súkromné a ďalšie zdroje.

Možnosti financovania

Podľa § 4 zákona č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja sa regionálny rozvoj financuje z viacerých zdrojov:

- a) zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev,
- b) zo štátnych účelových fondov,
- c) z rozpočtov vyšších územných celkov,
- d) z rozpočtov obcí,
- e) z prostriedkov fyzických osôb,
- f) z prostriedkov právnických osôb,
- g) z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií,
- h) z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi,
- i) z iných prostriedkov, ak to ustanoví osobitný predpis.

Doplňkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z fondov EÚ. Ich využitie na financovanie jednotlivých projektov je možné stanoviť iba indikatívne. V programovom období do roku 2020 budú možnosti financovania Programu rozvoja obce tvorené vlastnými zdrojmi podľa stavu rozpočtu obce, externými zdrojmi od štátu, v menšej miere aj prostredníctvom rôznych donorských a sponzorských zdrojov.

Indikatívny finančný plán

Indikatívny finančný plán sumarizuje výšku financií potrebnú na realizáciu jednotlivých aktivít plánovaných v PHSR (Tab. 29).

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Osada na roky 2016 – 2020

Tab. 29 Indikatívny rozpočet Programu rozvoja obce v €

Cieľ	Rok					
	2016	2016-2017	2016 - 2018	2016-2020	2020	Spolu
1	-	150 000	251 000 + x	0 + x	-	401 000 + x
2	60 000	-	110 000	-	50 000	220 000
3	0 + x	-	350 000 + x	100 000	-	450 000 + x
Spolu	60 000 + x	150 000	711 000 + x	100 00 x	50 000	1 071 000 + x

Pozn.: Niektoré aktivity nemajú v programovej časti PHSR uvedený rozpočet z dôvodu jeho nejestvovania, preto bude potrebné k niektorým položkám v tejto tabuľke pripočítať sumy za tieto aktivity vtedy, keď budú známe. Položky, kde to je potrebné urobiť, sú označené "+ x". Jedná sa o aktivity: Aktivita 1.1.1, Aktivita 1.1.4., Aktivita 3.1.3, Aktivita 3.1.4.

Prehľad plánu viaczdrojového financovania

Plán viaczdrojového financovania je prehľadom zamýšľaného zapojenia sociálno-ekonomických partnerov v území do realizácie Programu rozvoja obce. Tabuľka v členení podľa zdrojov financovania bola zostavená na základe predpokladaných nákladov na realizáciu projektov uvedených v programovej časti PHSR.

Tab. 30 Viaczdrojové financovanie Programu rozvoja obce (v €)

Cieľ 1	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkr. zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
Opatrenie 1.1	401 000 + x	135 000 + x	251 000	-	15 000 + x	401 000 + x	0 + x
Spolu	401 000 + x	135 000 + x	251 000	-	15 000 + x	401 000 + x	0 + x
Cieľ 2	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkr. zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
Opatrenie 2.1	220 000	5 000	-	15 000	110 000	130 000	90 000
Spolu	220 000	5 000	-	15 000	110 000	130 000	90 000

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Osada na roky 2016 – 2020

Cieľ 3	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkr. zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
Opatrenie 3.1	450 000 + x	80 000	-	-	120 000 + x	200 000 + x	250 000 + x
Spolu	450 000 + x	80 000	-	-	120 000 + x	200 000 + x	250 000 + x

Pozn.: Niektoré aktivity nemajú v programovej časti PHSR uvedený rozpočet z dôvodu jeho nejestvovania, preto bude potrebné k niektorým položkám v tejto tabuľke pripočítať sumy za tieto aktivity vtedy, keď budú známe. Položky, kde to je potrebné urobiť, sú označené "+ x". Jedná sa o aktivity: Aktivita 1.1.1, Aktivita 1.1.4., Aktivita 3.1.3, Aktivita 3.1.4.

Príloha 1

Ex-post hodnotenie realizácie PHSR za minulé obdobie

Názov investície - projektu	Číslo a názov aktivity	Klasifikácia investície (stavby) - triedy	Rok začatia	Cena podľa vykonávacieho projektu		Objem finančných prostriedkov v príslušnom roku spolu			Finančné prostriedky podľa zdrojov		
			Rok dokončenia	Celkom	Z toho stavebná časť	Rok	Objem fin. prostriedkov	Z toho verejné investície	Štátny rozpočet	Rozpočet obce	Rozpočet EÚ
Rozšírenie teplovodu - zásobovanie teplom z biomasy pre Základnú školu s materskou školou Liptovská Osada	Prioritná os 3 Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov klímy	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	2010	434 569,79	434 569,79	2010	434 569,79	434 569,79	43 345,42	22 788,34	368 436,03
			2011								

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Osada na roky 2016 – 2020

Obnova verejného osvetlenia obce Liptovská Osada	Priritná os: Energetika; Operačný program: Konkurencies chopnosť a hospodársky rast	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	2015	250 344,30	250 344,30	2015	250 344,30	250 344,30	0,00	12 517,20	237 827,10
			2015								

Príloha 2

Problémové analýzy obce

Problémová analýza je výsledkom práce pracovnej skupiny obce Liptovská Osada pre tvorbu Programu rozvoja obce na roky 2016-2020. V tejto etape boli identifikované najväčšie problémy, ktoré z hľadiska ďalšieho rozvoja v súčasnosti obec má. Pre každý problém bol následne vytvorený strom problémov, v ktorom boli pomenované príčiny a následky každého problému.

V obci Liptovská Osada boli pomenované tieto problémy. Uvádzame ich v poradí podľa dôležitosti, ako ju určila pracovná skupina obce:

1. znečistenie životného prostredia,
2. nevyhovujúce komunikácie,
3. chýbajúce centrá pre návštevníkov obce.

Nižšie uvádzame stromy problémov, v ktorých je vždy problém uvedený v strede tabuľky, v hornej časti tabuľky sú následky, aké má neriešenie problému na obec a v dolnej časti tabuľky sú príčiny problému.

Stromy problémov

NÁSLEDKY:		
		Ochorenia dýchacích ciest – astma, alergie
Zápach, znečistenie ŽP, zlá vizitka obce	Znečistené vodné toky, zápach, žiadna vodná farma	Zníženie návštevnosti obce v zimnom období
Problém: Znečistenie životného prostredia		
PRÍČINY:		
Čierne skládky	Chýbajúca kanalizácia na 75% územia obce	Znečistené ovzdušie v zime
Nezodpovednosť občanov aj napriek osвете	Chýbajúce financie (Obec nebola v minulosti oprávneným žiadateľom o finančný príspevok – obyvateľov menej ako 2000.)	Zastaralé kotle na pevné palivo
Chýbajúce financie na vybudovanie zberného dvora		Kúrenie pevným palivom (uhlím)
		Chýbajúce príspevky na pripojenie na centrálnu vykurovanie (biomasa), chýbajúci príspevok štátu na ekologické kotle

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Osada na roky 2016 – 2020

NÁSLEDKY:		
Ohrozenie obyvateľstva Úrazy		
Poškodenia automobilov, bicyklov	Zníženie turizmu, ohrozenie cyklistov pri I/59	Vysoká hlučnosť, otrasy
Problém: Nevyhovujúce komunikácie		
PRÍČINY:		
Nevyhovujúca kvalita miestnych komunikácií	Chýbajúca cyklotrasa do Korytnice a okolia	Cesta I/59 prechádza stredom obce
Chýbajúce komunikácie (cestné komunikácie – k niektorým lokalitám a k novým rodinným domom)	Chýbajúce podporné projekty na vytvorenie cyklotrasy	Chýbajúca rýchlostná cesta
Chýbajúca finančná pomoc štátu		

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Osada na roky 2016 – 2020

NÁSLEDKY:	
	Nebezpečenstvo budov v havarijnom stave
	Obmedzený prístup do parkovej a oddychovej zóny
Absencia oddychovej zóny	Prechod do súkromného vlastníctva
Problém: Chýbajúce centrá pre návštevníkov	
PRÍČINY:	
Absentujúce „jadro“ obce - námestie	Schátrané a nefungujúce kúpele Korytnica
Neschválený projekt na revitalizáciu námestia	Chýba podpora štátu, ktorý by mohol odkúpiť kúpele
	Ukončenie dotovania štátom